

ELOGIUM J. DEL CASTILLO.

blicasti. Nec cum in Granatense Consilium ascitus es *Manum* (quod aiunt) *de tabula deposuisti*, cum duplicem de eadem materia factum, duobus illis parem laudabiliter addidisti. In illorum Tertio, prætermissam ab aliis, atque præ difficultate intactam semper, (aut non bene tractatam) *de Repraesentatione* materiam ita noviter & dilucidè examinasti, atque eruditè discussisti, & tam ad genuinas Hispanarum legum regulas deposuisti, ut (quod mirandum est) non multo post, Sanctionibus pragmaticis, * & Regiis decretis confirmata omnia illa fuerint, quæ Tu prudenter & excogitatas, & observaras. In cæteris denique difficiliorum de Contractibus, Ultimis Voluntatibus, & Hispaniæ Majoratibus tractatum quæstiones omnes tanta accuratone pertractantur, ut nihil in eis sit, quod præcipuam hinc non accipiat lucem, atque nitorem. Quid alios referam Ingeniū tui fecundissimi partus? in quibus difficiliores Juris utriusque nodi, intricatioraque legum ænigmata ita dissolvuntur, & enucleantur, ut vix, ne vix quidem, aliquid in Hispania, & apud alias Nationes literis jucundius mandetur, quod non Clarissimum tuum

* In Pragmat. publicata anno 1615. incipit: Bienfais.

— præsagat pagina Nomen.
Magna profectò laus ea vivū mereri honorum præconia, ad quæ etiam post mortem (nam

4. de Pont.

— *ludere vivos*
Levior, & invisio rodere dente, solet.
ut ait Ovidius) digniores vix possunt pervenire. Nam certè Tu unus es;

Lib. 1. Epigram. 1.

Cui, Lector studiose, quod dedisti
Viventi decus, atque sentienti,
Rari post cineres habent:

1. de Offic.

ut de se Martialis noster. Nec injuria; cum voce & scripto omnes nunc erudias; postea tuorum scriptorum doctrina, Te quasi præsentem omnia sæcula sint habitura atque veneratura: quoniam, teste Cicerone, *Docti non solum vivi, ac præsentis studiosos discendè erudiunt, atque docent: sed hoc idem etiam post mortem monumentis literarum assequuntur.* Posses itaque, Eruditissime JOANNES, post tantos literarios labores & æstimationem illis debitam quiescere: Nam

Martial. lib. 1. epigr. 42.

Non imprudenter vita, quod reliquum est, petit,
Cum fama, quod satis est, habet:

Epist. fam. mil. 5.

ut ait Hispanus Vates. Verum animus ille tuus utilitatis publicæ semper avidus ad majora tendit, memor præcepti illius Lucii Luceii ad Ciceronem: *Quo eruditus oportet semper aliquid ex se promat; quod alios deleat, aut se ipsum laudibus illustret.* Testatur hoc *Septimum* scriptorum tuorum *doctissimum Volumen*, quo nunc tuo beneficio fruimur. In eo iudicibus omnibus, tam Ecclesiastici, quam Civilis juris prudentibus nihil unquam occurret, quod ad *Tertias Regibus Hispania debitas ex fructibus & rebus omnibus qua decimantur*, Pontificum Romanorum concessione, pertinet, quod non enucleatum dilucidè, explicatum acutè, & doctissimè patefactum omnibus videatur. Sed anne in hoc

Genes. 1.

perfectissimo Septenario sistis, & *requiescis* hoc quasi *die septimo ab universo opere quod patraras*? Non ita; sed Octavum à Te factum jam spectabimus, nunc primùm typis Lugdunensibus edendum, in quo de *Alimentis* subtilissimè disputas. Deus Tibi vitam omnium vocibus ac votis expetitam in publicum commodum largiatur: Nam ut ait Divus Gregorius, *Illius, qui omnibus proficit, vita, sic à reliquis debet expecti quasi sua.* Quoniam *major utilitatis publica ratio habenda est, ex præcepto Philosophi.*

In Moral. Aristot. in Moral.

Omnia hæc laudum tuarum, Amplissime Consiliarie, decora, & scriptorum tuorum præconia tantò clariora sunt, quanto non à Doctiore solum, sed à Nobiliori pectore profecta: præsertim cum *literarum studium nullus aque commendat, quàm ille, qui illud avita nobilitate magis nobilitat*, ut docebat Demosthenes: nam ut *Doctrina*, teste Cassiodoro, *facile exornat Generosum, qua ex obscuro Nobilem facit*; ita etiam invicem illustratur ab Illustri, ut à Te, Madridiorum, cujus primævam nobilitatem Majores tui tot Magistratibus maximis & præclaris facinoribus exornarunt, ut nulli Nobilium suorum plus quàm Illis se debere fateatur*. Sed in tam antiqua Nobilitatis eximiæ serie, plus etiam Tibi, quàm Tu aliis etiam præstantibus Viris, qui Tibi successerint, obnoxii sunt; nam ex te illud decus emanat aliis, quo Juliano Imperatori accrevit, ex successione Salvii Juliani, clarissimi in nostra Jurisprudencia Viri; de quo hæc sunt Spartiani verba: *Juliano Imperatori, qui post Perimacem Imperium est adeptus, Proavus fuit Salvius Julianus, bis Consul, Præfectus Urbis, & Jurisconsultus, quod magis eum Nobilem fecit.* Perge igitur, Amice Nobilissime atque Doctissime, tot Doctrinæ & Nobilitatis dotibus, de Orbe, de Rege, de Patria, & de tuis Collegis diù bene mereri. Quod ut diuturnius sit, votum & voce, & animo concipio. Vale.

In Olinthia. Lib. 11. epist. 7.

* Quintana duen. en la historia de Madrid, cap. 84. & 105. & Marius Sineus in suis Viris illustribus. In ejus vita.

D. FERDINAND.
DE HOJEDA.

D. D.

D. D. JOANNIS DEL CASTILLO & SOTOMAYOR,

VITA,

A. D. D. BLASIO ANTONIO NASSARRE ET FERRIZ J. U. D. & Vespertino Juris Civilis in Academia CÆsar-AUGUSTANA Antecessore ex Authenticis eruta monumentis.

ANTIQUA CASTILLOM gens, de qua merito dubites an rei litterariæ bono, an militaris nata sit, quamplurimos & Toga & Sago strenuos, præstantesque Viros produxit. Triginta & quatuor hujus cognominis scriptores bibliothecam instruunt nostram, & Historiæ Ordinum Militarium tertia quæque pagina fortissimorum equitum hujus agnationis memoria illustratur. Aliquid de hac familiâ prælibandum est, cum de ea sæpissimè mentio fieri debeat in hoc de Hispanis Jurisconsultis commentario, quod, *præcox* licet, in publicum per partes prodire permittimus ut Viros de re litteraria benemeritos, qui Editores Hispanorum scriptorum magnis cura, sollicitudine, elegantia, & sumptibus parant adjuvemus. Memoria itaque proditum est Castri del Pedrosso in Cantabriæ finibus erectionem viris fortissimis nomen & stemmata DEL CASTILLO dedisse. Hispano Idiotissimo, munita arx, *Castillo* vocatur. Cum à Maurorum tyrannide occupata tota pene esset Hispania: nostræ libertatis assertores & vindices vel Asturum, vel Aragonum, vel Cantabriæ montes incolere: ideo Hispanæ nobilitatis quasi seminarium recensentur, & ex his ut ex Romuli Casulâ Capitolium nostrum archissimum heu quondam enarravit imperium.

Bartholomæus DEL CASTILLO, vir fortis & militari gloria commendatus, majores suos secutus Trammieranam in montanis Burgensibus arcem condidit, quam hæreditario jure posteris sui longo annorum spatio tenuerunt. Ex his licet alterius militiæ non minore laude dignus censetur D. Joannes noster, cujus vitam ob eximiam ejus eruditionem & in rem forensis merita, tamquam virtutis senatoriæ tabulam proponere decrevit, ut Togatis admirationi, Juris vero Professoribus exemplo esse possit.

Si filii heroum noxæ in paremia est, forsitan quia viri doctissimi & probi non sibi similes filios procreare solent, raro exemplo felix fuit D. Josephus Guillen DEL CASTILLO, D. Joannis nostri Pater, qui & ipse nascendo avum proavumque felices fecit: ita ut de his cum Flacco dicere liceat: *Fortes creantur fortibus & bonis, est in Juvencis, est in equis Patrum Virtus: nec imbellem feroces progenerant aquila colymbam.*

Josephus ergo Guillen DEL CASTILLO Cantabriæ civitatibus à Rege Catholico præpositus fuit, (Corregidor Hispano verbo dicitur) in conventu deinde Juridico Hispanensi Criminalium Causarum IV. vir, qui ea memoriæ excellentia vixit ut Bibliorum Sacrorum codicem, atque utriusque Senecæ Opera recitare possit: vir justus vocabatur, & erat, ut vel ex eo conjectare licet quod cum Catholici Regis autoritate non semel Indicas naves ingens aurum & merces pretiosissimas trajicientes, recenseret: rem familiarem non auxit. Denatus fuit Matrili dilectus Deo & hominibus 10. Octobris anno 1605. cum jam rude honoraria donatus esset, quod unice exoptavit.

Matrem habuit D. Joannes noster D. Mariam Mendez de Sotomayor, ex familia Equestri; Patrum Gomezium Guillen DEL CASTILLO Cordubæ Prætozem, Pin-

cianæ

VITA J. DEL CASTILLO.

cianæ Curia Senatorem, virum doctissimum & eruditissimum, raræ virtutis, & integritatis; cujus nepos alicubi meminit, & ipse Philippus II. Hispaniarum Rex, eum non semel senatoriæ integritatis exemplar appellavit. Avum Guillelmum Gregorium DEL CASTILLO Matritensem Prætozem ob servatos cives populari seditione oppressos à Carolo V. Imperatore laudatum. Aviam verò Beatricem Guillen Matritensem, Regii thesaurarii filiam. Abavos verò Gondisalvum Gondisalvi, de Madrid, & Joannam Rodriguez DEL CASTILLO, à qua nomen fideicommissi familiæ relicti ergo mutuati sunt qui Gonzalez de Madrid agnatio jure vocari debebant. Prosequitur Hieronymus de Quintana in Historia Matrili *lib. 2. cap. 84.* D. Joannes ergo Gonzalez de Madrid, vel potius fideicommissi & adoptionis causa, D. Joannes DEL CASTILLO natus est Matrili anno à mundo asserto 1563. Prima litterarum rudimenta Vallisoleti accepit in Domo Gomezii DEL CASTILLO Patru sui, Senatoris eruditissimi, degens: ibidemque futuræ eruditionis specimen dedit, ita ut clarissimus Buendia Comes, Acunienfis familiæ princeps, eum quasi admotis igniculis excitaverit ad Patrios, avitosque labores capeffendos, ex pueri indole cognoscens, qualis futurus esset vir, pollicitusque est ei, si cæptis studiis insisteret, quamprimum ætas ferret, totam suam operam navaturum ut in eo poneretur loco in quo à majoribus suis Catholico Regi, publicis functionibus & Magistratibus præstita obsequia prosequi posset, & superare: quæ omnia D. Joanni de Acunna in supremo, & cameræ quam vocant senatu consiliario noster Joannes, cum adhuc privatus esset, in memoriam revocat.

Anno 1583. Salmanticensi celeberrimæ scholæ nomen dedit ubi sub doctissimorum hominum disciplina defudans Canonici & Civilis Juris adita penetravit. Ita ut annis 1586. & 1588. tertio & quinto studiorum publicè disputandas proposuerit 260. assertiones, quarum quælibet ancipitis & gravis alicujus quæstionis resolutionem complectitur, & summa omnium admiratione & approbatione ad examen revocavit, & cum omnes fere Auctores de his scribentes prælegisset, & ex ipsis facile posset quamplures libros scribere, sciens tamen, consultoque prætermisit, quippe qui voluit quamplurima ab ipso luculentius forsân, quam adhuc elaborata, præterire, dum quæ alii tradiderunt, effugit. Referens ergo è litterarum emporio merces copiosissimas, uberesque fructus, & abditus septis Cœnobii cujusdam Cisterciensis familiæ propè septem annis vigiliis, lucubrationibus non parcens, Doctores evolvens, subtilia quæque & abstrusa jura perscrutatus est, eamque juris suppellectilem comparavit, quam nec in ingentium librorum editione exhaustit.

Sed ne privati studii amore captus, detentusque videretur, doctissimorum hominum frequentia & consuetudine allectus ad Complutensem ivit Academiam: ubi edocendæ juventutis munus accepit, perque difficiles Professoris plenosque laboris gradus ad summum usque pervenit: tamque longo annorum spatio lectioni, disputationi, commentationi, assiduæque meditationi incessanter incubuit, ut aliquid proferret in publicam, communemque utilitatem. Et licet plura præparata haberet, tractatum tamen de *Usufructu* anno 1603. præmisit, ediditque Compluti in officina Joannis Gratian, dum ibidem vespertinis horis Canonici Juris Interpres publicâ Authoritate renunciatus esset, ad calcem hujus libri excusæ sunt assertiones supra laudatæ. Ideo de *Usufructu* tractatus, præ cæteris illi placuit; quia ejus disputatio in scholis & foro apprimè ab illo necessaria judicabatur, ut pote in praxi frequentissima, tum quia vix ab aliquo adhuc pro dignitate tractata erat, cum Bolognini Cavalcanti labores improbi licet pene nullius fructus à peritis judicarentur.

Controversias ergo hujus materiæ collegit, profligavit, illustravit, quæ sine longa fatigatione, & tædio absolvi non potuerunt, præsertim cum ipse alicubi asserat omnes ab eo laudatos Auctores in tractatu de *Usufructu* in ipsis fontibus vidisse & exhaustisse, & *lib. 3. Quotidian. Controvers. Juris cap. 20.* testatur assidua novem annorum diligentia & vigilia dictum tractatum de *Usufructu* confecisse. Verum cum non uno loco à sententiis Hieronymi de Zeballos Bartholomæanæ Salmanticensis domus, (vel potius Minervæ) non exigua gloria recessisset, eumque censoria virga notasset præcipue *cap. 4. numer. 45. & 53. & cap. 16. num. 3. & 21.* id ægre tulit Zeballos, & ut erat impotens iræ moderationem tanto Jurisconsulto dignam non servavit, immo impetum in Auctorem nostrum ejusque tractatum de *Usufructu* fecit, *Tom. 3. speculi aurei opinionum communium contra communes, quæst. 749.* ubi ut maledicta prætermittamus ad id quod pronunciat materiam de *Usufructu* tam planam facilemque sibi videri ut vix nullo interprete indigeat, existimo ex sua potius facultate quam ex vero rem æstimavisse. Plagiarum deinde facit D. Joannem nostrum quasi ex Riccardo omnia quæ de *Usufructu* commentatus fuit, eoque non laudato, arripuisset; quod verum non est,

ut

VITA J. DEL CASTILLO.

ut ex utriusque collatione cuilibet patebit. Male demum cum jurisprudentiæ Patribus se gessisse eorumque dicta parvipendisse exaggerat, & declamatorio more invehitur. Quibus obviam itur à CASTILLO nostro *lib. 3. Controvers. Juris cap. 20.* ubi longa manu, debita tamen animi moderatione, omnia crimina à Zeballos objecta diluit.

Nostri autem non est tantas componere lites. Quid autem de tractatu de *Usufructu* judicandum sit docet subtilissimus & non vulgaris eruditionis Vir Marcus Aurelius Galbanus, Ferrariensis, Patavinæ Academiæ decus, ad finem tractatus de *Usufructu* his verbis: » Si quis alios evolvere percupiat præsto est unus pro omnibus JOANNES DEL CASTILLO: quem propterea ad oram singulorum Caputum citavimus: is enim, » congettis omnium Doctorum opinionibus elaboratissimas & usui forensi maximè opportunas de *Usufructu* controversias evulgavit, quæ paucis ab hinc annis in Italia recitatae sunt, procurante Reverendissimo Viro D. Gaspare Leonico.

Dum adhuc in Complutensium Academia vespertinis horis sacros Canones ex publico proprietarioque munere doceret, Quotidianarum Controversiarum Juris librum secundum edidit: (Tractatum de *Usufructu*, Librum Primum Quotidianarum Quæstionum inscribere amavit,) Complutique formis Justi Sanchez Crespo, anno 1605. excudit: D. Alvaro de Benavides, Viro nobilissimo, Regique Catholico in supremo, & in Regia ut vocant Camera, consiliis Senatori dicavit, antiquæ necessitudinis, & amoris Salmanticæ contracti, dum ibidem Benavides Rector Universitatis esset monumentum, vel potius Magistraturæ petitio, per Cameræ enim consiliarios munera & honores impertiuntur.

In hoc *lib. secundo* quasi per Satyram diversæ, utilissimæ tamen & in praxi frequentissimæ quæstiones continentur, & explicantur: ita ut in unum digesta sint omnia, quæ de his ante Auctorem nostrum scripta inveniuntur. Nondum ad primariam juris Canonici Cathedram ascenderat, cum librum Tertium Quotidianarum Controversiarum Juris anno 1608. paratum haberet, sed cum ad Prætorium Regium Galæciæ evectus esset merito suo, Patronique Benavides auspicio; deinde ad Hispalensem Senatum translatus, forensibus negotiis pene obrutus, non potuit eum in lucem emittere usque ad annum 1611. Matrili apud Alphonsum Martin de Balboa expensis Alphonfi Perez Bibliopola: in hoc libro diversæ quoque quæstiones enodantur, & integer, quidquid dicat Robres, Tractatus *representationum circa fideicommissarias & primogeniorum Successiones* continentur. Non est prætermittendum librum hunc dicatum fuisse Illustrissimo D. Joannetino Doria S. R. E. Cardinali, Siciliæ Proregi: fuit enim non exigua gloria D. Joannis nostri inter auditores Discipulosque suos amplissimum Cardinalem Doria numerare.

Ex Hispalensi Prætorio ad Curiam urbis Granatensis translatus locum ac dignitatem Senatoris graviter sustinuit & ab incepto opere non destitit, anno enim 1619. quartum Quotidianarum Controversiarum Librum, qui de *Conjecturis atque interpretationibus ultimarum voluntatum* agit, typis edidit Granatæ, deinde ibidem publicavit anno 1627. quintum de iisdem *Conjecturis & interpretationibus* ex Typographia Martini Fernandez: D. Gaspari Guzman excellentissimo Comiti Olivarum nuncupatum.

Eodem anno partem secundam libri 5. tomumque 6. Controversiarum Juris de iisdem *Conjecturis* &c. iisdemque formis excudit, dicavitque D. Gabrieli de Trexo, S. R. Ec. Cardinali, Episcopo Malacitano, Castellæ Præsidi, à quo petiit ab occiduis Hispaniæ partibus in Matritensem Curiam adsciri miro modo plenoque modestia. Non defuit optatus eventus, ipse enim Cardinalis Trexo, æquissimus Præsides, & muneribus & honoribus impertiendis à Catholico Rege præpositus, ad supremum rei Dominicæ Consilium Joannem nostrum evexit. Hac dignitate auctus, non ad quietem, ut solet, non ad otium Patribus debitum sese contulit, imo cum jam & ætate & loco consilii Princeps diceretur, indefesso pertinacique labore & vigiliis opus novum aggressus est, iter non ab alio tritum arripuit, & bono Advocatorum & rei Dominicæ fulcumento, publicæ donavit luci tractatum de *Tertiis debitis Catholicis Hispania Regibus ex fructibus & rebus omnibus que decimantur*: Matrili ex Typographia Regni expensis Alphonfi Perez anno 1634. quod Opus, egregium sanè & originale, Philippo IV. Hispaniarum Regi nuncupavit.

Mirari omnino debet quod in actuosissima vitæ exercitatione perpetua, curis publicæ rei plena, nil remiserit Joannes noster à commentandi publicandique Controversiarum Juris libros antiqua Opera & industria, quæ multa lectione virum atque indefesso studio in publicum proficiendi, valdeque contritum exercitatumque in litteris & negotiis legalibus Auctorem suum ambigere non finit, ut optime judicat D. Nicolaus Antonius, Vir Celtiberis non tacendus gentibus, nostræque laus Hispaniæ, qui *Repertorium generale* rerum notabilium seu materiarum omnium quæ in libris Quotidianarum Controversiarum Juris continentur, singulari studio, eleganti ordine & facili methodo concinnavit,

vit,